

عبدالاحمد فیض

جرایم سازمان یافته و ویژه گیهای حقوق آن

نخست بایست خاطرنشان کرد، که این موضوع را برای آن برگزیدیم که با درنظرداشت تفاوت‌های ساختاری، نحوه عملکرد، شیوه ارتکاب، پیچیدگی عناصر مرتبط و پیامد های سنگین آن، از سایر اقدامات مجرمانه بوضوح متمایز گردیده و باعث میشود تا درک و فهم آن بعنوان جرایم سازمان یافته از جرایم عادی در افکار عامه مشکلاتی را به همراه داشته باشد، لذا بمنظور وضاحت موضوع، تعریف حقوقی ازین جرایم ارائه میگردد: ((جرایم سازمان یافته عبارت از یک تشکیلات جرمی است که از اتحاد بیش از دو نفر ایجاد گردیده و در یک هماهنگی سازمانی به عزم دستیابی به اهداف مادی (اقتصادی) و یا کسب مقام و قدرت بطور سیستماتیک ارتکاب میگردد.)) جرایم سازمان یافته از جمله جرایم است که منازعات داخلی، فقدان حاکمیت مرکزی نیرومند و وجود بحران اجتماعی و سیاسی در یک کشور، بسترهای مناسبی ظهور، تشکل و گسترش آنرا نسبت به هر جای دیگر مساعد میسازد، اما لازم به یاد آوری است که عواقب زیانبار جرایم سازمان یافته به هیچوجه در جوامع در حال بحران محدود نگردیده بلکه این جرایم از داشتن تشکیلات نیرومند و ساختارهای منسجم، پیوندهای قدرتمند جنائی و ویژه گی های سازمانی بهره گرفته و بمثابه یک پدیده نهایت خطرناک جرمی با عبور از مرزهای ملی ثبات و امنیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جوامع دیگر را نیز به مخاطره مواجه میسازد. از تعریف فوق بوضوح میتوان استنباط نمود که جرایم سازمان یافته تشکیلات منظم جرمی است که از اتحاد بیش از سه نفر ایجاد گردیده و دارای کرکتر فراملی است لذا داشتن همین ویژگی، این پدیده جرمی را از سایر جرایم متمایز میسازد.

قاچاق انسان و بخصوص قاچاق زنان و اطفال، قاچاق مواد مخدر، تطهیر پول، فساد گسترده اداری، فرار از مالیات و ایجاد مراکز تجاری غیر قانونی به هدف سفید سازی مقادیر عظیم از درآمدهای نامشروع، ایجاد مراکز فحشا، تجارت سلاح و غیره از عمده ترین جرایم است که عاملان جرایم سازمان یافته بگونه مستمر و سیستماتیک انجام میدهند.

لازم به یاد آوری است که عاملان جرایم سازمان یافته هدفی جزء بدست آوردن پول را ندارد ازینرو میتوان اذعان داشت که عملکرد این گروه مافیائی ایدیولوژیک نبوده و لذا بدلیل باورها و اعتقادات دینی به ارتکاب جنایات فوق مبادرت نخواهد ورزید و اما منافع و اهدافی مجرمانه این گروه موجب میگردد تا در موارد متعدد با محافل جرمی که به نام دین و باورهای مذهبی به انجام اعمال جنایتکارانه متوسل میگردد، همکاری های گسترده ایجاد نمایند بگونه مثال همکاری همه جانبه قاچاقبران مواد مخدر و عاملان اختطاف انسان با مخالفان مسلح در افغانستان.

هكذا فاعلان جرایم سازمان یافته به هدف تداوم جنایات شان پیوسته سعی مینمایند وارد ساختار قدرت شده ، وافراد فاسدی را با عرضه رشوه در همکاری جذب نمایند بنابراین ترویج فساد مالی و اداری توسط هسته مرکزی مجرمان سازمان یافته از مقاصد عمده جرمی آنها تلقی میگردد.

همچنان عواملان جرایم سازمان یافته بگونه مستمر سعی مینمایند تا با تأمین روابط نزدیک با کانونهای جرمی در بیرون از مرزهای ملی به نقل و انتقال پول غیر مجازیه آدرسهای مجهول بدون عبور از یک پرسیدور شفاف بانکی، پرداخته تا مقدار عظیم پول را که از مجرای ارتکاب جرایم متعدد بدست آورده اند تطهیر و پاک نمایند. شایان ذکر است که فاعلین جرایم سازمان یافته از یکارگیری ابزارهای ترس و ارباب در جهت تأمین اهداف جرمی نیز استفاده نموده و حتی حذف فیزیکی رقبای جرمی و مؤلفین خدمات عامه بخصوص مسوولین که در مبارزه علیه کانونهای جرمی قاطعیت دارند مشمول برنامه جرمی شان بوده ، لذا توسل به اقدامات تروریستی بخش از کارنامه های جنایتکارانه این گروه جرمی بوده و حتی نقشه سرنگونی نظام سیاسی جزطرح های این سازمان مخوف جرمی پنداشته میشود.

در کشور ما ارتکاب جرایم سازمان یافته بیشترین در عرصه تجارت مافیائی مواد مخدر و صدوران بیرون از مرزهای ملی، قاچاق انسان ، بیرون کردن پول نامشروع از کشور به هدف تطهیر آن با داخل ساختن پول غیر مجار در فعالیت های تجاری در خارج ، غصب ملکیت های غیر منقول عامه، دولتی، خصوصی و فردی از مجرای اعطای رشوه به مقامهای مسوول اتفاق افتاده است که عواملان آن از حمایت گسترده نهادهای قدرت مرکزی و محلی برخوردار بوده است.

با در نظر داشت ویژه گیهای حقوقی فوق این جرایم سازمان یافته است که آثار و عواقب ذیل را در قبال دارد:

الف- ترویج فساد مالی و اداری به عزم تضعیف حاکمیت قانون و فرار از تعقیب قانون.

ب- برهم زدن ثبات اجتماعی و ترویج بی باوریهای عمومی.

ج- تضعیف نظام سیاسی از مجرای ترویج فساد در روند های مهم سیاسی و اقدامات دموکراتیک و ملی.

د- تلاش در زمینه کشانیدن اجتماع به مفساد اخلاقی با ایجاد مراکز فحشاء.

ح- داشتن پیوندهای عمیق و گسترده با کانونهای جرایم سازمان یافته در بیرون از مرزهای ملی به هدف قاچاق انسان، فروش سلاح ، مواد مخدر و ارسال پولهای هنگفت که از مجرای جرم بدست آمده است. چزیکه در افغانستان شاهد آن بوده ایم.

طوریکه تذکریافت که جرایم سازمان یافته تنها در سطح یک کشور محدود نگردیده بلکه عواقب زیانبار آن تأثیرات ناگواری در مقیاس منطقه و جهان داشته است و ازینروست که این موضوع در میثاق بین المللی پالمومصوب سال (۲۰۰۰) جرم انگاری گردیده و دولت ها ملزم گردیده است تا مسوولیت مشترک شا نرا در راستای پیگرد و دستگیری عاملان جرایم سازمان یافته که ثبات اقتصادی و سیاسی جوامع را هدف قرار میدهد اداء نماید که با تأسف این تعهد تاکنون جامعه عمل پوشیده و جهان در راه دستیابی به راهکارهای عملی جلوگیری کننده کانونهای جرمی و مجازات عاملان جرایم ناکام بوده است.